

II - ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN TOKI ADMINISTRAZIOA

ZUHATZUKO ADMINISTRAZIO BATZARRA

Behin betiko onespena ematea Zuhatzuko landa bideen erabilera arautzen duen ordenantzari

Kontzeju honek, 2026ko maiatzaren 30ean egindako auzo batzarrean, hasierako onespena eman zion Zuhatzuko Kontzejuaren landa bideak arautzen dituen ordenantzari, eta jendarean egon den aldian ez denez erreklamaziorik edo iradokizunik aurkeztu, behin betiko onetsi da. Beraz, ordenantza osorik argitaratzen da, indarrean jar dadin, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 49. eta 70.2 artikuluetan eta Arabako Lurralde Historikoko Kontzejuei buruzko uztailaren 10eko 17/2026 Foru Arauaren 52.1 artikuluan ezarritakoaren ondorioetarako.

I. KAPITULUA. Xedapen orokorrak

1. artikulua

Ordenantza honen xedea da Zuhatzuko landa bideen erabilera, kontserbazioa eta zaintza arautuko dituzten xedapenak ezartzea, eta bertako xedapenek erabiltzaileak eta dagokien toki erakundeko organoak behartzen dituzte.

2. artikulua

Landa bideak dira, ordenantza honen ondorioetarako, herriguneak eta errepideak landa finkekin, ibaiekin, basoekin, mendiekin, herri lurrekin eta larreekin lotzen dituzten kontzejuko titulartasun publikoko komunikazio bideak, eta batez ere nekazaritza ustategien edo finken zerbitzurako badira.

Ordenantza honen ondorioetarako, landa bidetzat joko dira bai helburu horretarako berariaz eraiki direnak, bai berariaz nekazaritzarako eraiki ez arren batez ere horretarako erabiltzen den beste edozein bide, lehentasunezko erabilera nekazaritzakoa izanik.

3. artikulua

Ordenantza hau nahitaez gorde eta bete beharko da, alde batera utzi gabe indarrean dagoen foru araudia, Arabako Lurralde Historikoko landa bideak erabiltzeko, kontserbatzeko eta zaintzeko otsailaren 13ko 6/1995 Foru Araua edo beste administrazio batzuen eskumen eremuan hura ordeztzen duen beste bat, eta Arabako Lurralde Historikoko Kontzejuei buruzko uztailaren 10eko 17/2026 Foru Araua aplikatzearen ondoriozkoa.

II. KAPITULUA. Erregistroa, eskumenak eta finantzaketa

1. atala. Bideen erregistroa

4. artikulua

Administrazio batzarrak kontzeju bideen erregistro bat sortuko du, behin betiko onetsi eta sei hilabeteko epean. Erregistro horretan inskribatu beharko dira toki administrazio honen titulartasunekoak diren eta haien gainean eginkizun teknikoa, zaintzakoa eta zehatzailea egin behar den bide guztiak.

Erregistro hori bateragarria izango da udal- eta/edo foru-eremuko edo -eskumeneko beste erregistro batzuekin.

Bertan jasoko da, bide bakoitzari dagokionez, bidearen identifikazio fisiko osoa, altxatze topografiko baten bidez, non adieraziko baitira trazadurari (hasierakoa eta amaierakoa), luze-rari, bide zabalerari, bidezoru motari, obra osagarriari buruzko datuak eta hari buruzko beste edozein datu interesgarri.

Aldi berean, halakorik ez badago, ondasunen inbentarioan sartuko da bidea, eta jabetza erregistroan inskribatuko da.

2. atala. Eskumenaren araubidea

5. artikulua

Kontzeju honi dagokio landa bideen erregistroan inskribatutako bideen eginkizun teknikoak, zaintzakoak eta zehatzekoak betetzea.

Eginkizun teknikoen barruan egongo da bideen plangintzarako, proiektuak egiteko, eraikitze, aldatzeko eta onik zaintzeko edo landa bideak konpontzeko arau teknikoak onestea.

Kontzejuko langileek zainduko dituzte erregistroan inskribatutako landa bideak, eta eginkizun nagusia izango da bide sarea ikuskatzea eta landa bideak eta haien babes azalerak eraikitze eta behar bezala erabiltzeko ekintzak kontrolatzea, haien erabilera eta kontserbazioa bermatzeko eta landa bidearen izaerari eusteko xedearekin.

Zaintzaren ardura duen organoak egiten diren arau haustek salatuko ditu, bai eta arau haustek, ezagunak badira, identifikatu eta arau hausteari buruzko datuak hartu ere.

Landa bideetan arau hausterik egiten den zaindu eta salatzearen gainean aurreko paragrafoan xedatutakoak ulertzen dira kontzejuko beste organo edo beste herri administrazio batzuek dituzten eskumenen eta edozein erabiltzailek arau haustek salatzeko duen eskubidearen kalterik gabe.

6. artikulua

Kontzeju entitate honen edo udalerriaren titulartasunekoak diren landa bideak edo horien zatiak udal entitatetik kontzeju entitatara transferitu ahal izango dira, edo kontzeju entitatetik udal entitatara, baldin eta beren jurisdikzioaren lurralde eremuaren barruan kokatuta badaude, erakunde interesdunen arteko hitzarmen baten bidez.

7. artikulua

Foru Aldundia, udala eta Zuhatzuko Kontzejuak, bideen arloan beren arteko harremanak bermatzeko, betebeharrak jakin batzuei lotuko zaizkie; hain zuzen ere, elkarri argibideak emateari, elkarren artean lankidetzan aritzeari, elkarren artean koordinatzeari eta bakoitzak bereak dituen eskumen esparruak errespetatzeari, horrela biek bermatuko dutelarik bide sarea etengabe egongo dela erabiltzeko moduan.

3. atala. Finantzaketa

8. artikulua

Zuhatzuko Kontzejuak baliabide hauek erabiliko ditu landa bideak kontserbatzeko, mantentzeko eta konpontzeko:

a) Foru aldundiak, udalak edo beste administrazio publiko batzuek xede horretarako emandako dirulaguntzak edo finantza laguntzak.

b) Lurzatiak biltzetik soberan dauden finketatik datozen diru sarrerak.

c) Zehatzeko ahala duten landa bideetako arau hausteengatiko zehapenen zenbatekoa, eta bideetan edo horien instalazio edo elementu funtzionaletan izandako kalteengatiko kalte ordainak.

d) Mendi nekazaritzako elkarrekin ematen dituzten dirulaguntzak, beren aurrekontuak edo programa operatiboetatik datozenak (5.b zona).

e) Aukeran programa operatiboetatik datozen dirulaguntzak (5.b zona).

III. KAPITULUA. Mugak

9. artikulua

Ordenantza honen ondorioetarako, honako zona/eremu hauek ezartzen dira Zuhatzuko Kontzejuko landa bideetan:

- Jabari publikokoa.
- Zortasunekoa.
- Eraginekkoa.

Gainera, horien gainetik, eraikuntzaren lerroa deritzona dago.

Jabari publikoko zona.

Jabari publikoaren barne daude bazterraren, lubetaren edo erauzketaren kanpoko bi ertzen arteko bideek eta elementu funtzionalek okupatutako lursailak.

Edonola ere, jabari publikoaren barne egongo da egituren euskarriek okupatutako lursaila.

Zortasun eremua.

Landa bideen zortasun eremua bi lur zerrendek osatzen dute, ibilbidearen bi alboetan daudenek. Zerrenda horietako bakoitzak muga hauek ditu: barrualdean jabari publikoko zona, eta kanpoaldean, zabalgunearen kanpoko ertzetik metro eta erdira dauden puntu urrunkidedun bi lerro.

Zortasun eremuan ezin izango da inolako obrarik egin, ez okupazio iraunkorrik, ez eta itxiturarik ere, baldin eta fabrika obra badute eta/edo metro eta erdiko altuera gainditzen badute, eta ezin izango da laborantza jardueraz bestelako jarduerarik egin.

Fabrikako obrarik ez edukitzeagatik eta/edo metro eta erdiko altuera ez gainditzeagatik baimendutako itxiturak jabari publikoko eremutik gutxienez metro erdira ezarri beharko dira.

Kontzejuko landa bideetan, kontzejuko organo eskudunaren alde zurreko baimena beharko da finketatik biderako sarbideak eraikitze edo konpontzeko, 11. artikuluan ezarritakoaren arabera. Bide horietan, kontzejuko organo eskudunak zortasun eremua erabiltzeko baimena eman ahal izango du, interes orokorreko arrazoiengatik edo bidearen zerbitzu hobeak hala eskatzen duenean.

Zortasun eremua okupatzeagatik eta hura erabiltzeagatik sortutako kalte-galerengatik kalte-ordainak eman ahal izango dira.

Eragin zona.

Bidearen eraginpeko eremua bi lur zerrendek osatzen dute, ibilbidearen bi alboetan daudenek. Zerrenda horietako bakoitzak muga hauek ditu: barrualdean zortasun eremua, eta kanpoaldean, zabalgunearen kanpoko ertzetik 6 metrora dauden puntu urrunkidedun bi lerro.

Eragin zonan lehendik dauden eraikin eta instalazioetan edozein motatako obrak egiteko eta horien erabilera edo xedea aldatzeko, erakunde titularren autorizazioa beharko da; dena dela, eskumen konkurrenteak dituzten beste batzuk ere behar izan daitezke. Bideen Erregistroan inskribatutako bideetan, gainera, Arabako Foru Aldundiko Nekazaritza Sailaren aldeko txostena beharko da alde zurretik.

Eragin zonan ezin izango da eraikin berriak egin.

6 eta 8 metro bitartean eraikin berriak baimendu ahal izango dira, erakunde titularren alde zurreko autorizazioarekin.

Nolanahi ere, fabrika obra duten edo metro eta erdiko altuera gainditzen duten itxiturak hirigintza araudiak ezartzen duen distantziara kokatu beharko dira.

Autorizazioa ukatzeko, oinarritzat hartuko da bidea zabaltzeko edo aldatzeko planen edo proiektuen aurreikuspena, gehienez ere 4 urtekoa, edo nekazaritzakoak ez diren xedeetarako erabiltzeko asmoa.

Eraikuntza lerroa.

Landa bideen bi aldeetan eraikuntzaren muga lerroa ezartzen da, zeinetatik errepideraino edozein motatako eraikuntza, berreraikuntza edo zabalkuntza obra debekaturik geratzen den, dauden eraikuntzak artatu eta mantentzeko ezinbestekoak diren obrak izan ezik.

Eraikuntzaren muga lerroa jabari publikoko zonako kanpoko ertzetik 8 metrora egongo da, horizontalean eta aipatutako ertzetik abiatuz bidearen ardatzarekiko perpendikularki kalkulaturik.

Oro har, herriguneetatik osorik edo zati batean igarotzen diren bideetan, eraikuntzaren muga lerroa aurreko artikuluan ezarritakoa baino distantzia txikiagoan ezarri ahal izango da, baldin eta dagokion hirigintza plangintzak horretarako aukera ematen badu.

Multzokatutako eraikuntza eremuan lehendik dauden eraikinek ezarritako lerroakadura errespetatu behar dute hiri lurzorua zeharkatzen duten landa bideek.

Eraikuntza eremu sakabanatuan, eraikuntzek edo instalazioek 3 metroko gutxienezko distantzia izan behar dute, lehenengo paragrafoan aurreikusitako moduan neurtuta.

10. artikulua

Finkak landa bideetara sartzeko kostua zerbitzua emango duen finkaren jabearen kontura izango da.

Zuhatzuko Kontzejuak mugatu egin ahal izango du bere titulartasunpeko landa bideetarako sarbide berriak egitea, finkak beste sarbide erabilgarri bat badu; bestalde, sarbide horien eta obra osagarrien nahitaezko ezaugarri teknikoak ezarri ahal izango ditu.

IV. KAPITULUA. Bideen erabilera

11. artikulua

Erabilera komun orokorra.

Zuhatzuko Kontzejuko landa bideen erabilera komun orokorra nekazaritzakoa izango da, eta askatasunez gauzatuko da, bide batzuen erabilera besteen erabilera ez eragozteko moduan, eta horien izaeraren arabera, erabilera publikoari lotutako eta irekitzeko egintzetan, ordenantza honetan eta indarrean dauden gainerako xedapenetan ezarritakoaren arabera.

Zuhatzuko Kontzejuko landa bideen erabilera komun orokorrak ez du gairik 20 km-ko abiadura, eta bide horiek nekazaritzarako erabiltzen dituzten ibilgailuen edo makinaren pisua ez da guztira 9 tonatik gorakoa izango ardatz bakoitzeko.

12. artikulua

Erabilera komun berezia.

Landa bideen ohiko erabilera komun berezia erakunde titularren lizentziaren arabera izango da.

Ordenantza honen xede diren landa bideetan, kontzejuko organo eskudunak aldeko txostena egin ondoren emango da lizentzia. Organo horrek beharrezkoak diren datu guztiak bildu ahal izango ditu erabilera berezitasuna zehazten duten inguruabarrak ezagutzeko eta, hala bada, gorkio, finkatzen den fidantza foru aldundian gordailutzeko.

Txosten horrek zehaztuko du ea erabilera publikoari murrizketarik ezartzen zaion, betiere bideak osorik edo zati batean okupatzea ez bada, bai eta bideak suntsitzeko edo hondatzeko arriskurik dagoen ere. Azken kasu horretan, erakunde titularrek jasoko duten tributuari kalterik egin gabe, autorizazioak zehaztuko du onuradunak jarri beharko duen fidantza, gerta daitezkeen berreraikitze- edo konponketa-gastuen gutzizko kostuari aurre egiteko.

13. artikulua

Erabilera pribatiboa eta ezohiko erabilera.

Landa bideen erabilera pribatiboa eta erabilera anormala administrazio emakidaren mende egongo dira. Toki korporazioen kontratazioa arautzen duen araudiaren arabera emango da emakida.

Ordenantza honek arautzen dituen landa bideetan, kontzejuak aldeko txostena egin ondoren emango da emakida. Organo horrek beharrezkoak diren datu guztiak bildu ahal izango ditu bidearen okupazioa zehazten duten inguruabarrak edo haren nekazaritza erabilerarekin ados ez egotea ezagutzeko eta, hala badagokio, finkatzen den fidantza gordailutzeko.

Txosten horrek emakidaren inguruabarrak eta horiek suntsitu edo hondatzeko arriskuak zehaztuko ditu; kasu horretan, emakidadunak erakunde titularrei ordaindu beharreko kanonari kalterik egin gabe, txostenak zehaztuko du emakidadunak zer fidantza jarri beharko duen gerta daitezkeen berreraikitze- edo konponketa-gastuen kostu osoari aurre egiteko.

14. artikulua

Muga eta erabileren arau komunak.

Ordenantza honen xede diren landa bideetan, kontzejuak obrak geldiaraztea eta autorizazio gabeko edo erabilera autorizazioetan edo -lizentzietan ezarritako baldintzetara egokitzen ez diren erabilerak etetea xedatuko du.

Aipatutako kontzejuak, geldiarazitako obrak eta bertan behera utzitako erabilerak egiaztatu ondoren eta interesdunei entzunaldia eman ondoren, hurrengo erabakietako bat aukeratu beharko du bi hilabeteko epean:

a) Obrak eta instalazioak eraistea edo autorizazio gabeko erabilerak edo baimenean ezarritako baldintzak betetzen ez dituztenak behin betiko eragozte.

b) Obrak eta instalazioak legeztatze edo aplikatu beharreko arauetara egokitzen diren erabilerak baimentzeko behar diren espedienteak bideratzeko agintzea.

Obrak eta instalazioak ordenantzaren arabera legeztatzeak ez du esan nahi hirigintza antolamenduarekin bateragarriak direnik, eta, beraz, ez du baztertzen legeria hori babesteari buruz aplikatu beharreko araudia.

Kasuan kasuko akordioak egiteak ez du kentzen dagozkion era guztietako zehapenak jartzea eta dagozkion era guztietako erantzukizunak eskatzea.

V. KAPITULUA. Arau hausteak eta zehapenak**15. artikulua**

Artikulu honetako hurrengo ataletan adierazitako arau hausteetakoren bat egiten dutenek administrazio arloko erantzukizuna izango dute.

Honako hauek dira arau hauste arinak:

a) Jabari publikoko zonetan, zortasun eremuan edo eragin zonan baimenduta ez dauden obra, instalazio edo esku hartzeak egitea, eskatutako lizentzia edo autorizazio gabe, edo emandako autorizazioetan jasotako baldintzen bat urratzea, baldin eta gerora legeztatze modukoak badira.

b) Zapalunean edo jabari publikoko zonan zuhaitzak landatzea edo onartu gabeko erabilera aldaketak egitea, edo dagozkion autorizaziorik gabe edo emandako autorizazioaren baldintzak bete gabe egitea.

c) Informazio kartelak jartzea jabari publikoko, zortasun eta eragin eremuetan, organo eskudunaren autorizaziorik gabe.

Honako hauek dira arau hauste astunak:

- a) Bideko jabari publikoko, zortasun edo eragin eremuetan onartuta ez dauden obra, instalazio edo esku hartzeak egitea, eskatutako lizentzia edo autorizaziorik gabe, edo emandako autorizazioetan jasotako aginduren bat urratzea, baldin eta gerora legeztatzeko modukoa ez bada.
- b) Zirkulazioaren antolakuntzari, orientaziori edo segurtasunari zuzenean lotutako bideko edozein elementu funtzional hondatzea, edo haren ezaugarriak edo egoera nahita aldatzea.
- c) Bideko edozein instalazio edo obra edo horien edozein egitura elementu hondatzea, kaltetzea, aldatzea edo moldatzea.
- d) Edozein motatako objektuak edo materialak jarri, bota, jaurti edo uztea areketan edo lubetetan edo egituraren euskarriek okupatutako lurretan edo bidearen plataformari eragiten diotenetan.
- e) Aireko edo lurpeko gurutzaketak egitea jabari publikoko zonan, baldin eta onartuta ez badago, dagokion autorizazioa eskuratu ez bada edo emandako autorizazioaren baldintzak bete ez badira.
- f) Arekaren edo lubetaren kanpoko ertzaren eta eraikuntza lerroaren artean onartuta ez dauden obra, instalazio edo esku hartzeak egitea, eskatu beharreko lizentzia edo autorizaziorik gabe, edo emandako autorizazioetan jasotako baldintzen bat urratzea.
- g) Bideko jabari publikoko zonatik ikus daitekeen edozein publizitate mota jartzea.

Arau hauste oso astunak dira:

- a) Zirkulazioaren antolakuntza, orientazio edo segurtasunari zuzenean lotutako bideko edozein elementu funtzional lapurtzea, kaltetzea edo hondatzea, edo horren ezaugarri edo egoera nahita aldatzea, kasuan kasuko elementuak dagokion funtzioa betetzen jarraitzea eragotziz.
- b) Bideko edozein instalazio edo obra edo horien edozein egitura elementu hondatzea, kaltetzea, aldatzea edo moldatzea, horrek galtzadan edo bazterbidean eragina izatea.
- c) Eragin zonan edozein motatako instalazioak jartzea, edo bidearen erabiltzaileentzat arriskutsua, deserosoa edo osasungaitza den jardueraren bat egitea, hori saihesteko neurri egokiak hartu gabe.
- d) Bidea kaltetu edo hondatzea, baimendutako mugak gainditzen dituen pisuarekin, karga-ekin edo abiaduran zirkulatzearen ondorioz.

16. artikulua

Zehapen prozedura.

Kontzejuak gauzatuko du zehatzeko ahala, dagozkion eskumenen araubidearen arabera.

Ordenantza honen araupetze gai diren landa bideetan egindako arau hausteen zehapen prozedura kontzejuko organo eskudunek bideratu eta ebatziko dute, prozedura hori arautzen duten xedapenen arabera.

Zaintza eginkizuna esleituta dutenek egiaztatutako egitateek, baldin eta salaketa agirietan edo legezko betekizunak betetzen dituen beste dokumentu publiko batean formalizatzen badira, froga balioa izango dute, administratuek beren eskubideak edo interesak defendatzeko adieraz edo aurkez ditzaketen frogei kalterik egin gabe.

17. artikulua

Isunen taula.

15. artikulua jasotako arau haustek zehatzeko aintzat hartuko dira eragindako kalteak eta galerak, eta hala badagokio, sortutako arriskua eta eragilearen asmoa, eta honako isun hauek ezarriko dira:

- Arau hauste arinak: 150,25 eta 601,01 euro bitarteko isuna.
- Arau hauste astunak: 601,02 eta 3.005,06 euro bitarteko isuna.
- Arau hauste oso astunak: 3.005,07 eta 15.025,30 euro bitarteko isuna.

18. artikulua

Arau hausteen preskripzioa.

15. artikuluan aipatutako arau haustek lau urteko epean preskribatuko dute, arau hauste astunak edo oso astunak badira, eta urtebeteko epean, arau hauste arinak badira.

19. artikulua

Kalte-galeren ordainak.

Zuhatzuko Kontzejuko landa bideetan zein bertako edozein instalazio edo elementu funtzionalan kalteak eragiten dituen orok kalte ordaina eman beharko du; horrez gainera, baliteke isunak ere ezartzea.

Bideen erakunde titularri dagokio landa bideetan egindako kalte-galeren zenbatekoa zehaztea. Zehapen espedientearen barruko izapide berezi kontraesankor batean zehatzuko da zenbatekoa.

Kalte ordainen erabakiak eragindako kalteak eta galerak adieraziko ditu zehapen espedientea bukaraziko duen ebazpenak, hura gorabehera, eta beti egin beharko da, nahiz eta ebazpena absoluziozkoa izan, betiere administrazio erantzukizunaren salbuespenak erantzukizun zibila ez badakar.

Arau hausteen ondoriozko kalte-galerak ordaintzeko agintzen duten erabakiak legez ezarritako epeetan betearaziko dira. Errekurtsoa jartzen bada, ez da etengo aurkaratutako egintzaren betearazpena, salbu eta, ordenamendu juridikoarekin bat, organo eskudunak hala agintzen badu.

Ezarritako epean kalte ordaina ordaintzen ez bada, bidearen erakunde titularrak premiamendu bidez ordainaraziko du.

20. artikulua

Kalteak konpontzea larrialdi kasuetan.

Segurtasun arrazoiak direla eta edo kontzejuko organo eskudunaren ebazpenean behar bezala egiaztatutako beste edozein arrazoi dela eta kalte-galeren konponketa atzeraezina bada, kalte-galerok berehala leheneratu ahal izango dira, eta, ondoren, kalte-galeren eragileari dago-kion zenbatekoa eskatu ahal izango zaio, aurreko artikuluetan aipatutako zehapen espedientea hasi ondoren edo jurisdikzio arruntera joanda.

Aurreko artikuluan aurreikusitakoa gorabehera, kalteak eragin dituzten egitateak delitu edo falta izan badaitezke, erruduntasun testigantza zigor arloko jurisdikzioari emango zaio, eta eten egingo da ordaina eskatzeko administrazio espedienteen izapidetzea eta ebazpena, harik eta auzia artxibatzen den arte edo epai irmoa ematen den arte. Kontzejua alderdi gisa aritu beharko da eginbide judizialetan –hasiera ematen bazaie–, 19. artikuluan aipatzen den ebaluazioa aurkeztuta eskura litekeen kalte eta galeren ordaina lortzeko.

Azken xedapena

Ordenantza hau ALHAOn argitaratu ondoren jarriko da indarrean, betiere toki araubidearen araudian ezarritako epean.

Zuhatzu, 2026ko urriaren 20a

Lehendakaria

ELOY LÓPEZ DE FORONDA ORTIZ DE URBINA